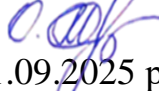

**Мелітопольський державний педагогічний університет імені
Богдана Хмельницького**
Факультет інформатики, математики та економіки
Кафедра економіки, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу

Затверджено на засіданні
кафедри економіки,
готельно-ресторанного та
туристичного бізнесу

Завідувач кафедри ID 11012
Протокол № 1 від 1.09.2025 р.

Назва освітнього компонента (Обов'язковий/вибірковий)	Ціноутворення Обов'язковий
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Спеціальність	051 Економіка
Освітня програма	Економіка та бізнес
Рік викладання	2025-2026
Семестр	6 семестр
Викладач (-і)	ID 464324 , кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу
Профайл викладача	ORCID 0000-0002-0714-4336
Контактна інформація та комунікація (зворотний зв'язок)	Онлайн-консультації: через систему центру освітніх дистанційних технологій, Viber, Telegram
Сторінка освітнього компонента на сайті центру дистанційних освітніх технологій Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького	https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=4366

Анотація до освітнього компонента

Програму освітнього компонента «Ціноутворення» складено відповідно до освітньої програми «Економіка та бізнес».

Освітній компонент належить до циклу обов'язкових освітніх компонентів освітньої програми. В умовах ринкової економіки успіх діяльності будь-якого підприємства залежить від обраної цінової політики, порядку формування цін, їх розміру та можливості швидко й своєчасно реагувати на зміни ринкової кон'юнктури. На формування цін впливають різні фактори, такі як стан економіки, тип ринку, рівень й характер державного регулювання цін, співвідношення попиту та пропозиції, собівартість, рівень конкуренції, стадія життєвого циклу товару та ін. Велика кількість факторів, що впливають на ціну, обумовлює складність процесу ціноутворення. При цьому уміння на практиці використовувати відповідні методи ціноутворення, формувати цінову політику й обирати цінові стратегії дозволяє підприємству успішно функціонувати в конкурентному середовищі, підвищувати прибутковість та ефективність виробничо-господарської діяльності господарюючого суб'єкта.

Мета та завдання освітнього компонента

Метою освітнього компонента «Ціноутворення» є здобуття знань та компетентностей з питань формування цін на продукцію підприємства, прогнозування їх динаміки залежно від зміни попиту та пропозиції і розробки цінової політики.

Завданнями освітнього компонента «Ціноутворення» є з'ясування сутності, функцій та ролі ціни в ринкових умовах; механізму функціонування ціноутворення у ринковій економіці; закономірностей функціонування попиту та пропозиції цінової політики; в умовах ринкової економіки вміти залежно від обраної цінової політики, порядку формування цін, їх розміру та можливості швидко й своєчасно реагувати на зміни ринкової кон'юнктури.

Предметом освітнього компонента «Ціноутворення» є механізм формування цін в умовах ринку.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- основні теорії вартості, поняття ціни, трансформацію категорій «ціна» і «витрати»;
- функції, види ціни, її складові, сучасний рівень цін на продукцію;
- сутність поняття еластичності попиту;
- світовий досвід, вітчизняну практику регулювання ціноутворення,
- законодавчо-нормативні акти щодо ціноутворення в Україні на сучасному етапі;
- методи формування ціни;
- взаємозв'язок ціноутворення з інфляцією, паритет (диспаритет) цін,

- зв'язок ціни із якістю продукції;
- значення системи цінового моніторингу;
- порядок здійснення контролю за цінами та відповідальність за порушення у сфері встановлення і застосування цін.

вміти:

- визначати рівноважну ціну, еластичність попиту за ціною товарів та доходами населення;
- розраховувати закупівельну, оптову, роздрібну ціну, паритетну ціну, ціни «франко...»;
- аналізувати структуру роздрібної ціни, структуру витрат;
- здійснювати розрахунки інтервенційних цін за конкретних умов;
- визначати економічну ефективність випуску продукції більш високої якості, розмір штрафу за відповідні порушення дисципліни цін.

Перелік компетентностей, які набуваються під час опанування освітнього компонента

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

СК6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

СК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів, ведення бізнесу.

СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудова відносин.

СК9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси в бізнесі.

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Компетентності, направлені на досягнення глобальних цілей сталого розвитку, які формуються в освітньому компоненті

Якісна освіта, гендерна рівність, зменшення нерівності, мир та справедливість, партнерство заради сталого розвитку.

Програмні результати навчання

РН6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

РН7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

РН8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

РН10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання (за видами діяльності), визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

РН11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

РН12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

РН17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

РН19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.

Soft Skills, які формуються в освітньому компоненті

1. Комунікація
2. Критичне мислення
3. Вирішення проблем
4. Прийняття рішень
5. Емоційний інтелект
6. Ненасильницьке спілкування
7. Управління знаннями
8. Робота в режимі невизначеності
9. Самоаналіз і саморефлексія.

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	лекція	семінарські заняття	самостійна робота	Загальна кількість годин/кредитів
Кількість годин <i>Денна форма</i>	36 год.	34 год.	80 год.	150/ 5 кр.

Підсумкова (семестрова) форма контролю – екзамен

Політика освітнього компонента

Курс передбачає роботу в колективі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Не пропускати та не запізнюватися на заняття за розкладом.

Вчасно виконувати завдання семінарів та завдань самостійної роботи;

Вчасно та самостійно виконувати контрольні завдання

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні інтернет-ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

Структура освітнього компонента

Назви блоків і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Блок I. Теоретичні основи стратегії підприємства						
Тема 1. Економічна сутність ціни в умовах ринкових відносин. Класифікація цін	12	4	2			6
Тема 2. Фактори впливу на процес формування цін	10	2	2			6
Тема 3. Державне регулювання цін	14	2	4			8
Тема 4. Витрати підприємства та їх класифікація	16	4	4			8
Тема 5. Формування цін з урахуванням попиту на продукцію	14	4	4			6
Тема 6. Аналіз взаємозв'язку «витрати - обсяг виробництва - прибуток»	10	2	2			6
Тема 7. Методи ціноутворення. Методи розрахунку націнки	16	4	4			8
Всього за блоком I	92	22	22			48
Блок II. Методологічні та інформаційні основи стратегії підприємства						

Тема 8. Цінова політика підприємства	14	4	4			6
Тема 9. Розподіл витрат на постійну та змінну складові	10	2	2			6
Тема 10. Особливості ціноутворення в базових галузях економіки	14	4	2			8
Тема 11. Особливості ціноутворення у сфері послуг	10	2	2			6
Тема 12. Особливості ціноутворення на світовому ринку	10	2	2			6
Разом за блоком II	58	14	12			32
Усього годин	150	36	34			80

Програма освітнього компонента

ТЕМА 1. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ЦІНИ В УМОВАХ РИНКОВИХ ВІДНОСИН. КЛАСИФІКАЦІЯ ЦІН

Визначення ціни і ціноутворення; функції цін; види цін; структура роздрібною ціни

ТЕМА 2. ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ПРОЦЕС ФОРМУВАННЯ ЦІН

Система факторів встановлення цін; внутрішні і зовнішні чинники ціноутворення

ТЕМА 3. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЦІН

Державна цінова політика; методи державного регулювання цін; державне регулювання цін у зарубіжних країнах

ТЕМА 4. ВИТРАТИ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЇХ КЛАСИФІКАЦІЯ

Поняття витрат підприємства та собівартості продукції; калькуляція продукції, класифікація витрат діяльності

ТЕМА 5. ФОРМУВАННЯ ЦІН З УРАХУВАННЯМ ПОПИТУ НА ПРОДУКЦІЮ

Загальне поняття еластичності; види еластичності попиту; особливості ціноутворення на різних типах ринків

ТЕМА 6. АНАЛІЗ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ «ВИТРАТИ – ОБСЯГ ВИРОБНИЦТВА – ПРИБУТОК»

Мета і методи аналізу взаємозв'язку «Витрати – обсяг виробництва – прибуток»; графічний аналіз взаємозв'язку «Витрати – обсяг виробництва – прибуток»; вплив зміни цін на величину прибутку підприємства

ТЕМА 7. МЕТОДИ ЦІНОУТВОРЕННЯ. МЕТОДИ РОЗРАХУНКУ НАЦІНКИ

Витратні методи ціноутворення; ринкові методи ціноутворення; методи розрахунку націнки

ТЕМА 8. ЦІНОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА

Основні цілі ціноутворення; цінова політика і цінові стратегії підприємства

ТЕМА 9. РОЗПОДІЛ ВИТРАТ НА ПОСТІЙНУ ТА ЗМІННУ СКЛАДОВІ

Ключові питання теми: функція поведінки витрат; методи розподілу витрат на постійну і змінну складові

ТЕМА 10. ОСОБЛИВОСТІ ЦІНОУТВОРЕННЯ В БАЗОВИХ ГАЛУЗЯХ ЕКОНОМІКИ

Ціноутворення в аграрному секторі; ціноутворення в промисловості; ціноутворення в будівництві

ТЕМА 11. ОСОБЛИВОСТІ ЦІНОУТВОРЕННЯ У СФЕРІ ПОСЛУГ

Сфера послуг: основні поняття; особливості формування транспортних тарифів; ціноутворення на туристичні послуги; ціноутворення на медичні послуги; ціноутворення на послуги громадського харчування; формування тарифів на послуги готельного господарства

ТЕМА 12. ОСОБЛИВОСТІ ЦІНОУТВОРЕННЯ НА СВІТОВОМУ РИНКУ

Особливості ціноутворення на світовому ринку; світовий ринок та світова ціна; поняття світової базисної ціни; основні види світових цін.

Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1.	Підготувати аналітичний огляд поточної ситуації в макро та мікроекономічних аспектах: аналіз ціноутворення, приклади ціноутворення на підприємствах (на основі експертних матеріалів провідних світових корпорацій та вітчизняних підприємств тощо) (10 балів)
2.	Підготувати та опублікувати тези у міжнародній конференції за індивідуальною темою (10 балів).
3.	Презентація та захист доповіді за узгодженою тематикою (10 балів).

Методи навчання та форми контролю у відповідності до програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми і засоби оцінювання
РН6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.	опрацювання наукових досліджень, аналітичний метод, синтетичний метод, пояснення, опрацювання наукових досліджень, спостереження і аналіз випадків	Поточний контроль: усна співбесіда за матеріалами розглянутої теми на початку наступної лекції, презентація, доповідь, схематичний конспект, підбір вправ, проведення інтерактивних вправ, тестова перевірка знань здобувачів. Підсумковий контроль: письмовий екзамен.
РН7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.	опрацювання наукових досліджень, аналітичний метод, синтетичний метод, створення ситуацій пізнавальної новизни, створення ситуації зацікавленості, частково-пошуковий	Поточний: усна співбесіда за матеріалами розглянутої теми на початку наступної лекції з оцінкою відповідей здобувачів, презентація, доповідь, схематичний конспект, практико-орієнтовні завдання

	метод, виконання індивідуальних навчальних завдань, самостійна робота студентів	Підсумковий контроль: письмовий екзамен.
PH8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.	пояснення, спостереження і аналіз випадків, методи інтерактивного навчання, створення ситуації зацікавленості, демонстраційні методи, поєднані з переживаннями, виконання індивідуальних навчальних завдань	Поточний контроль: практична перевірка знань на заняттях; тестова перевірка знань здобувачів, доповідь, презентація. Підсумковий контроль: письмовий екзамен.
PH10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання (за видами діяльності), визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.	пояснення, опрацювання наукових досліджень, спостереження і аналіз випадків, самостійна робота студентів, частково-пошуковий метод, виконання індивідуальних навчальних завдань, методи інтерактивного навчання, створення ситуації пізнавальної новизни	Поточний контроль: усна співбесіда за матеріалами розглянутої теми на початку наступної лекції, презентація, доповідь, схематичний конспект, підбір вправ, проведення інтерактивних вправ. Підсумковий контроль: письмовий екзамен.
PH11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.	пояснення, опрацювання наукових досліджень, спостереження і аналіз випадків, самостійна робота студентів, виконання індивідуальних навчальних завдань, методи інтерактивного навчання, створення ситуації пізнавальної новизни	Поточний контроль: усна співбесіда за матеріалами розглянутої теми на початку наступної лекції, презентація, доповідь, підбір вправ, проведення інтерактивних вправ, тестова перевірка знань здобувачів. Підсумковий контроль: письмовий екзамен.
PH12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	пояснення, опрацювання наукових досліджень, спостереження і аналіз випадків, самостійна робота студентів, частково-пошуковий метод, виконання	Поточний контроль: усна співбесіда за матеріалами розглянутої теми на початку наступної лекції, презентація, доповідь, підбір вправ, проведення інтерактивних вправ,

	індивідуальних навчальних завдань, методи інтерактивного навчання	тестова перевірка знань здобувачів. Підсумковий контроль: письмовий екзамен.
РН17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.	пояснення, опрацювання наукових досліджень, спостереження і аналіз випадків, самостійна робота студентів, частково-пошуковий метод, виконання індивідуальних навчальних завдань, методи інтерактивного навчання, створення ситуації пізнавальної новизни	Поточний контроль: усна співбесіда за матеріалами розглянутої теми на початку наступної лекції, презентація, доповідь, підбір вправ, проведення інтерактивних вправ, тестова перевірка знань здобувачів. Підсумковий контроль: письмовий екзамен.
РН19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.	пояснення, опрацювання наукових досліджень, спостереження і аналіз випадків, самостійна робота студентів, виконання індивідуальних навчальних завдань, методи інтерактивного навчання	Поточний контроль: усна співбесіда за матеріалами розглянутої теми на початку наступної лекції, презентація, доповідь, підбір вправ, проведення інтерактивних вправ, тестова перевірка знань здобувачів. Підсумковий контроль: письмовий екзамен.

Критерії оцінювання відповідно до форм і видів контролю

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачами вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <https://v.gd/ADELEh>. Бально-накопичувальна система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожного освітнього компонента містить поточний, підсумковий контроль знань та самостійну роботу.

БАЛЬНО-НАКОПИЧУВАЛЬНА СИСТЕМА ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ З ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ, ЯКА ПІДЛЯГАЄ ОЦІНЮВАННЮ	РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ НА НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТТЯХ	Б I	Б II	РАЗОМ
	Доповіді на семінарських заняттях	5	5	10
	Виконання практичних вправ	5	5	10
	Виконання тестових завдань	5	5	10
	Разом	15	15	30
	САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ			
	Підготовка презентацій і їх захист	10		10
	Написання есе		10	10
	Написання тез доповідей для участі у науково-практичних конференціях		10	10
	Разом	10	20	30
	ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ (екзамен)			40
	Загальний бал ОК			100

Робота здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях з освітнього компонента оцінюється за видами навчальної діяльності. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні роботи здобувачів на навчальних заняттях складає 30 балів. Оцінювання видів навчальної діяльності здійснюється за шкалою «0», «1», «2», «3», «4», «5». Критерії оцінювання діяльності здобувачів вищої освіти за окремими видами навчальних робіт, наведені у таблиці нижче.

Оцінювання окремих видів робіт

Методи контролю результатів навчання	Максимальна кількість балів та вимоги до їх накопичення
Творчі завдання (реферат, есе, схеми, презентації)	5 балів: – 5 балів – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, – 4 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, – 3 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено достатній аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, – 1-2 бали – зміст не відповідає темі, є багато недоліків, невідповідність вимогам щодо оформлення, плагіат. 0 балів – відповідь відсутня
Практико-орієнтовані завдання (проекти, ситуаційні завдання тощо)	5 балів: – 5 балів – завдання виконано правильно і

	<p>якісно, виявлено вміння студента застосовувати, творчо використовувати психологічні теоретичні знання на практиці, пов'язані з особливостями і засобами психологічної діяльності.</p> <p>Здобувач демонструє навички ефективної взаємодії, аргументує, переконує, приймає рішення, логічно формулює думку, відстоює власну позицію у процесі вирішення фахових завдань.</p> <p>– 4 бали – завдання виконані в основному правильно, але неповно. В ході виконання завдань допускалися помилки, використані не всі необхідні методи аналізу та узагальнення матеріалу. Здобувач демонструє навички взаємодії, аналізує, аргументує, логічно формулює, демонструє приклади, роблячи вибір, намагається, але не завжди вміє відстояти власну позицію у процесі вирішення фахових завдань.</p> <p>– 3 бали – завдання виконані неповно та на низькому рівні. У ході виконання завдань допускалися помилки, використані не всі необхідні методи аналізу та узагальнення матеріалу.</p> <p>Здобувач демонструє навички взаємодії, обговорює, формулює, демонструє думку, роблячи вибір, не завжди вміє переконати, відстояти власну, віддають перевагу позиції інших у процесі вирішення фахових завдань.</p> <p>1-2 бали – завдання виконані неповно з помилками. Здобувач розглядає, розпізнає, описує в загальних рисах, але не визначає зв'язки між закономірностями, особливостями розвитку і функціонуванням психічних явищ в контексті професійних завдань.</p> <p>– 0 балів – відповідь відсутня</p>
--	--

Згідно з Положенням про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачами вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького самостійна робота є видом навчальної діяльності здобувача, яка підлягає оцінюванню. Викладачем за освітнім компонентом визначено 3 види самостійної роботи (згідно орієнтовного переліку видів діяльності здобувача, які дозволяють продемонструвати досягнення результатів навчання, наведених в Положенні). Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні самостійної роботи здобувачів складає 30 балів.

Підсумковим контролем на освітньому компоненті Ціноутворення економіка є письмовий екзамен (6 семестр), на його складання надається 40

балів. Екзаменаційний білет включає 2 теоретичних питання (по 15 балів за відповідь на 1 питання) та 10 тестових завдань (по 1 балу за відповідь) з усіх тем, які входять до програми освітнього компоненту. Критерії оцінювання підсумкового контролю подано нижче:

Характеристика критеріїв оцінювання знань	Якісна шкала	За 40 бальною шкалою
Високий рівень Характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.	відмінно	36-40
Високий рівень Характеризується глибокими і міцними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має частково дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.	добре	33-35
Достатній рівень Характеризується знаннями суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними. Студент самостійно засвоює знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, узагальненням, порівнянням, абстрагуванням), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки.	добре	30-32
Середній рівень Знання неповні, поверхневі. Студент відновлює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки. Здатний вирішувати завдання за зразком. Володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.	задовільно	27-29
Початковий рівень Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення.	задовільно	24-26
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач.	Не зараховано (з можливістю повторного складання екзамену)	21-23
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватись при виконанні практичних задач, незнання основних фундаментальних положень	Не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента)	1-20

Оцінювання результатів навчання в Університеті здійснюється відповідно до 100-бальної шкали:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням освітнього компоненту	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням освітнього компоненту

Порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (відповідно Положення про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lgwzd>).

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lgwzd>, розміщеного на офіційному сайті Університету. З даним Положенням здобувачів знайомлять куратор ECTS, гарант освітньої програми, НПП, які викладають на ОП. Також інформація щодо перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті розміщується на офіційній сторінці кафедри, включаючи зразок заяви для визнання результатів такого навчання і рекомендованих онлайн-ресурсів для неформальної освіти. Викладачами освітньої програми здійснюється моніторинг сертифікаційних програм, курсів на онлайн-платформах та в офлайн-режимі з метою надання здобувачам вищої освіти актуальної інформації про підвищення рівня професійної підготовки та можливого перезарахування результатів, отриманих у неформальній освіті. Такі рекомендації надаються здобувачам на сторінці освітнього компонента «Ціноутворення» на ЦОДТ.

**Перелік рекомендованої літератури (основної і додаткової),
електронних ресурсів, нормативних документів, публікацій з освітнього
компонента викладачів освітньої програми, з якими можна
ознайомитися в репозиторії <http://eprints.mdpu.org.ua> та у вільному
доступі у мережі Інтернет**

Основна

1. Бучнів М.М. Маркетингове ціноутворення: навчальний посібник. Київ: вид-во СНУ ім. В.Дала. 2023. 134 с. URL:<https://dspace.snu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c43c465e-4414-4c4e-9c66-fdc0f2d61bc3/content>
2. Плисенко Г. П. Маркетингове ціноутворення: конспект лекцій. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2025. 154 с. URL: <https://ela.kpi.ua/items/af9182dc-8470-477f-92e5-0473d0768131>
3. Ціноутворення: навч. посіб. / І. Линник. Харків: НТУ «ХП», 2025. 100 с.
4. Маркетингова цінова політика: підручник / Колектив авторів. Київ: КНЕУ ім. В. Гетьмана, 2023. 252 с.
5. Дергалюк Б.В., Сердюк К.М. Методи управління ціновою політикою підприємства. Ефективна економіка. 2024. №6. URL:<http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.6.20>

Додаткова

6. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. URL: www.rada.gov.ua
7. Податковий кодекс України № 2755 -VI від 2 грудня 2010 р. URL: www.rada.gov.ua.
8. Про захист економічної конкуренції: Закон України № 2210-III від 11 січня 2001р. URL: www.rada.gov.ua
9. Про товарну біржу: Закон України № 1956-XII від 10 грудня 1991 р. URL: www.rada.gov.ua.
10. Про природні монополії: Закон України від 20 квітня 2000 р. / [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.rada.gov.ua
11. Про ціни і ціноутворення: Закон України № 5006 -VI від 21 червня 2012 р. URL: www.rada.gov.ua
12. Нюанси контролю за ТЦУ в умовах війни. 2022. URL: <https://news.dtkr.ua/taxation/profits-tax/76617-nyuansi-kontrolyu-za-tcu-v-umovax-viini>
13. Осецький В.Л., Марчук В.Г. Особливості ціноутворення на ринку об'єктів інтелектуальної власності в умовах цифровізації економіки. Ефективна економіка. 2022. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10272>
14. Хоменко І. О., Вербицька А.В., Бабаченко Л.В., Лисенко І.В. Стратегія цифрового маркетингу для ІТ-стартапів: ключові етапи розробки та

впровадження. Київський економічний науковий журнал. 2024. № 7. С. 36-43.

15. Khomenko I.O., Babachenko L.V., Verbytska A.V., Moskalenko V.A., Soroka A.V. Investments and innovation in internet marketing as a component of

marketing communications in the system of strategic management of startups on the national and international market of goods and services in conditions of uncertainty. Kyiv Economic Scientific Journal. 2025. № 10. P. 132-140.

16. Маркетингова цінова політика : методичні рекомендації до самостійної роботи з дисципліни / уклад.: О.В. Романенко, С.М. Марченко. Київ: КНУБА, 2024. 28 с. URL: <https://repository.knuba.edu.ua/bitstreams/bc6d3bd2-e610-45dd-b423-c84b155e7404/download>

Інтернет ресурси

17. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

18. Офіційна Інтернет-сторінка Міністерства економіки України URL: <http://www.me.gov.ua>

19. Офіційна Інтернет-сторінка Державного комітету статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

20. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.portal.rada.gov.ua>

21. Кабінет Міністрів України URL: <http://www.kmu.gov.ua>

22. Міністерство економіки України URL: <http://www.me.gov.ua>

23. Міністерство фінансів України URL: <http://minfin.kmu.gov.ua>

24. Головне управління статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>